

CULTURA POPORULUI

Iubirea este haina cea mai călduroasă, pe care poate s'o poarte sufletul.

Cri.

PREȚUL ABONAMENTELOR PE AN:
Pentru învățători, profesori, studenți și săteni 200 Lei
Pentru autoritățile sătești 300
Pentru instituțiile particulare și de stat 400
Tar dela 500 de lei în sus, pentru sprijinitorii acestei foi.

„LUMINEAZA-TE ȘI VEI FI: VOEȘTE ȘI VEI PUTEA”

C. A. ROSETTI.

Director:
Generalul NICOLAE PETALA

REDACȚIA, STR. REGALA Nr. 16 Sec. I

BUGUREȘTI, 29 Iunie 1930

ADMINISTRAȚIA STR. REGALA Nr. 16

ANUL X, Nr. 331
Apare în fiecare Duminică

Fratele Regelui

In intoarcerea Regelui Carol II în casa părinților săi, este o latură de lumină și frumusețe, care n'a fost scoasă la iveală în de ajuns în toată vreednicia ei. S'o luăm la discutat noi aici.

Este vorba de purtarea Prințului Nicolae în această împrejurare.

Asupra acestui tânăr viștar domnesc, s'au revărsat multe ocări acum câteva luni.

Din pricina unor ciocniri în mersul grăbit cu automobilul pe ulițele Bucureștilor, s'au petrecut fapte care au pornit cuvinte aspre împotriva acestui prinț.

Nu ne rostim asupra lor, fiindcă nu despre ele voim să vorbim. Dar ne zicem: Dacă am fost atât de grabnici pentru a scoate la iveală umbrele purității sale, de ce nu tot cu aceeași grabă de a pune în lumină meritele sale?

Vedeți, așa e omul. Numai decât e gata cu ocara, dar e atât de greoi a vedea chipul vrednic al cuiva. Ci noi ne zicem: Dacă unii au fost atât de luți în cuvinte aspre asupra Prințului, să fim și mai luți a vedea binele pe care-l face, a descoperi trăsăturile înalte ale ființei sale.

Este un lucru vrednic pentru ființa omului a descoperi iute binele, a ne bucura de el, și nu numai a avea ochii gata a găsi pretutindenea răul. Dacă pe acesta să zicem că l-a găsit, bine; dar unde este răvna ta de a găsi și binele?

Este o trăsătură de cinste pentru noi a fi în căutarea binelui, a-l descoperi, a ne bucura de el și apoi a-l trămbăța.

A trămbăța binele, este o datorie, fiindcă facem o faptă bună în sânul omenirii a acestuia. Căci toate retele care se petrec și se vestesc. Pe fiecare zi, fețe largi din ziare sunt pline de povestirea netrebnicilor omeniești. Și din cunoașterea acestora, mulți se ademenesc a face la fel. Tot povestind răul, se alcătuiește ca un painjenis, în mijlocul cărui omul trăiește și din care își ia îndemnul a face la fel. Deci toată cunoașterea răului din lume este în același timp și un îndemn de a-l săvârși. Aici stă partea rea pentru toate ticăloșiile care se scriu la ziare. De multe ori s'a văzut cum cunoașterea unui fel de fapte a fost o ispită și pentru alții de a le face.

Se povestea acum câțiva ani cum un șir de sinucideri petrecute una după alta peste munți, au avut aceeași trăsătură deosebită în săvârșirea lor. Niște fete în Cluj s'au îmbrăcat în haine ca de nuntă și apoi s'au omorât. Alte sinucideri au urmat aiurea, tot cu trăsături asemănătoare, la depărtare nu mai de zile.

De ce? Din pricină că oamenii se iau unul după altul.

Dar pe lume se petrec nu numai rele, ci și destule bunuri. Acestea însă se povestesc foarte rar. Nici pe departe nu se precumpănește binele cu răul în povestirea care se face despre ele. Binele e lăsat în umbră. Și cu toate acestea, dacă s'ar cu noaște și laturile acestea, ar putea și ele să imboldescă pe om de a face la fel. Facem bine oamenilor, li îndemnăm spre cuvântul și cinste numai povestindu-le binele care este. Deci este un folos a căuta binele și a-l povesti. Omenirii trebuie să i se dea prilejul de a vedea că nu numai păcatul este partea noastră, ci și vreednicia. Privind vreednicia altuia, ne îndrumăm și noi într'acolo.

Așa trebuie să fim în jur-

decarea lucrurilor omeniești și așa ne am gândit noi că trebuie să facem și față de Prințulele Nicolae.

Gânditu s'a cineva la duhul jertfei, la lepădarea de sine, la marea pildă pe care a dat o tânărul băiat de 26 de ani care este Prințulele Nicolae, prin buna primire a fratelui său?

Cât de greu lucrează ispita în chip protivnic! Cum oare Prințulele Nicolae a putut o birui?

Căci trebuie să se știe: Omul are în făptura sa o grea ispită, care este setea de putere. A te simți mare și stăpân peste alții; a te și cu puterea de a porunci și cu o spuză de slugi care stau gata la cuvântul tău; a te vedea domn și stăpân, iar în jurul tău cete întregi plecate în umilnă înaintea ta,—este una din marile ispite ale omului. Omul insestează după putere, după plăcerea de a și că stă cu genunchiul pe grumazul fratelui său.

Acesta este un mare scâzământ al omului și mulți alergă după el. De acela Sf. Eftrem Sirul spune în rugăciunea din Postul Mare: «Duhul iubirii de stăpânire nu mi l da mie!» Ca un cunoscător de oameni ce a fost Sfântul, el vede pacostea aceasta care ne copleșește și fuge de ea.

Prințulele Nicolae a fost membru al regenței noastre. Ca viștar domnesc, era fruntea regenței. Deci era organ al puterii.

Să fim investit cu asemenea mări la vârsta de 26 de ani, ce mai prilej pentru om de a te trufii, de a te simți bine în mărirea ta, de a o dori să nu se mai isprăvească!

Câte lupte n'au fost în trecutul istoriei noastre românești pentru putere! Și nu numai în trecutul nostru, ci în al tuturor popoarelor. Fil împotriva părinților (Avesalom împotriva lui David), părinți împotriva fiilor (Irod care și a ucis fiii); frați împotriva fraților; soții împotriva bărbailor—toți mână de ispită aceasta cumplită de a avea în mână frânela puterii și a putea porunci asupra fraților lor. Și ucigașii s'au făcut numai ca să aibă în mână această unealtă a iubirii de sine nemăsurată.

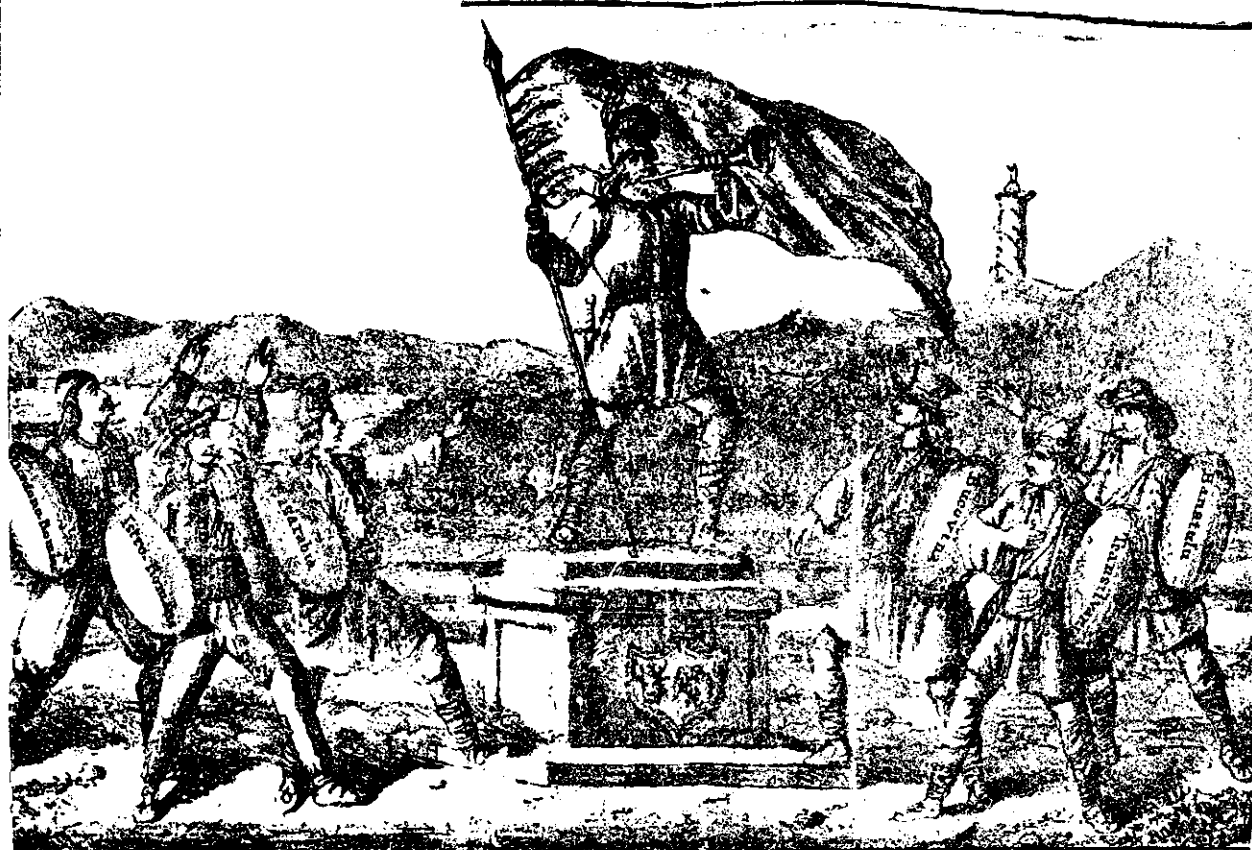
Străin era de el gândul lui Hristos: «Cel ce vrea să fie mai mare să fie tuturor slugă!» Nu pentru a putea slui pe alții, nu pentru a putea face bine doreau ei roada puterii, ci pentru a se lăfăi că sunt mai mari peste alții și au pe toți la picioarele lor.

Și totuși, când ispita aceasta este atât de grozavă și de ucigașă, când ea orbitește și întunecă simțirile cele mai curate, legăturile între părinți și fiu, între frați unii cu alții, se găsește un tânăr prinț care putea să aibă și el aceste ispite, mai cu seamă că era atât de tânăr, dar care nu se împătumește de putere, nu se oțărăște la gândul că putea să va înceta și va veni fratele în locul său, nu, ci Prințul Nicolae se bucură că vine fratele și lasă puterea în mâna lui. Ispita puterii nu-i mănâncă omenia și-l arată într'o lumină atât de frumoasă, încât ne ulmește că nu l-a mișcat șarpele cu poftă mării. Și-a primit fratele cu îmbrățișare ușor s'a lăsat de mărire și ni se arată nouă în această frumoașă și rară lumină.

Această faptă nu trebuia trecută sub tăcere și noi ne simțim ușurați că am spus-o. Tot așa a făcut Ioan Botezătorul în fața lui Iisus care-l lua locul, încât o mireasmă biblică peccetuește și fapta Prințului.

Arhim. SCRIBAN

DIN TRECUTUL NOSTRU

Stampă publicată într'un calendar pentru români, pe la anul 1876, tipărit în Iași de Colonelul Asaki, nepotul lui Gheorghe Asaki.

Eparhia Oradiei-Mari

Zece ani dela reînființarea ei

În inima munților seculari ai Bihariei și pe văile pitorești ale Crișului, la granița nord-vestică a României, străjuiește neînfricat și însulețit Episcop D. Roman Ciorogariu, care a dat sufletul din sufletul său arhieresc Episcopiei ortodoxe din Oradea-Mare. Chemat ca vicar eparhial la Oradea, în anul 1917 când sufletul naționalismului românesc trecea prin cele mai grele frământări istorice și prin cele mai adânci dureri, P. S. Episcop Roman s'a străduit—din 1917 și până astăzi—să facă din eparhia ortodoxă Oradea Mare «locul unui curat naționalism românesc și pavăza neclintită a ortodoxiei de lângă malurile Tisei».

Ca un străjer bătrân și neadormit, Episcopia Oradiei Mari din zilele noastre, care, în 1920 ca pasărea din legendă, a reinviat pe altarul bătrânului scaun episcopal al lui Eftrem Veniamin veghează și lucrează la păzirea neștirbită a drepturilor românești spionate de străinii hrăpăreți de peste graniță și din lăuntrul Țării.

Guvernul Generalului Averescu, în 1920, a reparat o neiertată nesocotire istorică, reînființând vechea episcopie ortodoxă la granița nord-vestică a Țării. Atunci, inimosul naționalist român Roman Ciorogariu—care a fost redactorul secund al revistei orădene: «Biserica și Școala», între anii 1901—1917—a fost înscăunat în fruntea Eparhiei Oradiei Mari. Greu sarcină își luase P. S. Episcop Roman; însă acest bătrân și vrednic arhieru al Ardealului avea nădeje în puterile lui sufletesti și trupesti cari au fost puse în joc în toate clipele de trebuință ale neamului românesc. Păstoriarea acestei eparhii se cuvenia și de drept și de fapt P. S. Episcop Roman, căci după cum am spus neuitatul Rege Ferdinand, în ziua de 29 Martie 1921, când a încredințat carjă episcopală Prea Sfințitului Episcop Roman: «Arhieria Voastră este răsplata bine meritată pentru munca ce ai desfășurat întru apărarea drepturilor acestei străvechi episcopii române, rămase văduvită de arhipăstor timp de peste două secole» («Regele Ferdinand» de Șt. Meteș).

În luna Mai a. c., adunarea

eparhială a Oradiei a sărbătorit împlinirea a zece ani dela reînființarea acestei episcopii. Felul cum s'a desfășurat această serbare însulețită, dovedește că P. S. Episcop Roman este foarte mult iubit și țâțelele de la parhia pe care o conduce cu multă dragoste și înțelepciune arhierescă. Și de ce n'ar fi iubit de ai Săi, când P. S. Episcop Roman este luptătorul neobosit al Neamului al Bisericii românești? Când bătrânul arhieru dela granița nord-vestică a Țării a știut ca în vreme de zece ani de când se află în fruntea eparhiei să aducă reale îmbunătățiri eparhiei câștigând din partea nevoilor Bisericii pe foștii miniștri de culte: O. Goga, C. Banu, Al. Lapedatu, V. Goldiș și Aurel Vlad.

În vremea celor zece ani de arhipăstorie, P. S. Episcop Roman Ciorogariu a dat destulă dovadă de muncă viădicească jertfită pentru cauza înălțătoare a Bisericii ortodoxe: s'a cumpărat casă episcopală cu un milion cinci sute de mii lei sub guvernarea averescană, s'au înființat: o Academie Teologică, o școală de cântăreți bisericești, o tipografie diecezeană, etc., iată câte îmbunătățiri a făcut pentru Eparhia sa neobositul și cuminatele epis.op D. D. Roman Ciorogariu!

În vremea de azi, când Sta-

tu caută să se răcească tot mai mult de sufletul curat al Bisericii în vremea de azi când cei mai mulți politicieni tulătura cu neapăsare căldura evanghelică a Bisericii noastre care se străduiește să le caliască sulețele pentru o cât mai bună prosperare a Bisericii și a țării românești, P. S. Episcop Roman a făcut prea mult. Noi ne bucurăm! Dar ne-am bucura mai mult, dacă am simți că profeții ortodoxă după sfatul hotărâtor și înțelept al P. S. Roman stă tot mai departe de patimile politicianilor cari au îngreuiat atât de mult treburile constructive ale Bisericii, cât și nevoia de consolidare a țării noastre. La granița nord-vestică a țării, în ținutul muntos al Bihariei, veghează un arhieru bătrân cu trupul, dar tânăr cu sufletul. Este P. S. Episcop Roman Ciorogariu, care a fost lovit de bomba netrebnicului jădan Max Goldstein în Slatul Țării, acum câțiva ani în urmă; este bătrânul arhieru, mândria naționalismului românesc și Țării Bisericii ortodoxe de lângă Tisa, căruia noi cei dela această loze, care anul acesta am sărbătorit tot zece ani dela înființarea tribunei noastre culturale, îi strigăm din tot sufletul: Întru mulți ani, Stăpâne!

N. C. Munteanu Muntmar.

Cântec

Iși scutură vara din zărl de argint
Frumuseța eternă a soarelui ei
Și viața ne o'mbie azi floarea de tei
Pe urme apuse de alb hiacint.

Se scutură vara din zări de argint...
Iubirea n'lorește pe străzi și alei;
Din ochii tăi încă, să scuturi nu vrei
Iubire, ci doar scăpărări carl mint.

Ci eu, rătăcitul copil, te aștept
Că n'drumul dorințelor poate-ai să mi treci...
Lega-ne vom, oare, prietini pe veci.
Cu-aceiaș credință și dragoste 'n piept?

Nic. Argeș

Sfârșit de an școlar

Gh. I. Marinescu

S'au terminat aproape în toate școlile examenele de sfârșit de an, de absolvire, de capacitate. Elevii de liceu, seminarii, normale, școli primare, toți au trecut prin frământări, prin clipe de emoții, au făcut din noapte zi, au intervenit, s'au zbatut numai pentru a lua examenul.

«Uf, bine că am scăpat!» auzi mai în toate părțile și un oftat de ușurare iese din pieptul celui care îți vorbește de examen. «A fost greu nespun de greu, nespun de greu mai ales că avea necaz pe mine» și i n c e p e să-ți povestească de ce stă rău cu profesorul, care mai în toate cazurile cu mici excepții apare în mintea elevilor săi prea sever la examene, prea rău și le poartă necaz din cursul anului.

Peste 2 zile încep examenele de bacalaureat în toată țara. Aici e hopul cel mare. Dacă scapă aici, e bun scapăt. Și deaceia alergări, intervenții, rugăminți, promisiuni la profesori și la oamenii zilei. Părintele trebuie să-și treacă feciorul, politicianul trebuie să-și servească alegătorii, iar profesorii strănși între amenințări și promisiuni trebuie să facă așa cum e bine. Nu-i groază mai mare ca de acest examen. Și nici intervenții mai mari nu se fac la alt examen ca la bacalaureat.

Un nou rând de bacalaureați (între 4 și 6 mii) vor lua diplomele în sesiunea aceasta.

Căți din aceștia pot să spună că au luat bacalaureatul prin munca lor cinstită, prin ei însuși, fără să aibă nevoie de cartea de vizită a d-lui deputat, senator sau prefect cutare, sau de protecția unui domn profesor din comisie, intervenționismul acesta a intrat și în școală, acolo unde nu trebuia. Deaceia avem atâtea

sute de mii de absolvenți de aceea avem câte 10 candidați pentru un loc vacant. Ce ne vom face mai târziu, Dumnezeu știe.

Și e mai trist după cum arată un domn magistrat în ziarul «Neamul Românesc» că intervenționismul a intrat și în magistratură. Articolul sfârșia prin cuvintele: «Lăsați justiția să-și urmeze cursul ei, domnilor politicieni!»

Iată unde am ajuns. A trebuit să se ridice glasul unui magistrat, contra politicianilor, cari după ce s'au vârat în administrație, școală, vor să intre și la justiție. Mai este armata. Să ne ferească Dumnezeu să intre și acolo. Alții ne mai trebuie, și ne-am prăbușit în adâncuri de prăpăstii.

Trebuie scoasă politica cât mai curând din școală și din alte instituții de stat. Până acum am văzut oameni în locuri și demnități pe care nu meritau să le ocupe potrivit culturii și muncii lor.

De aceia o nouă viață începe pentru noi Români: începe așezarea edificiului pe temelia pusă de înaintașii noștri. Se cere muncă cinstită dela toți, fără să ne gândim la noi mai întâiu, la interesul personal și de moment, ci la interesul general: la fericirea supremă a țării.

Deaceia generației de școlari care termină anul acesta școala, trebuie să i se sâdească în suflet încă de pe băncile școlii iubirea de muncă cinstită. Ajunge cu atâtea politici, cu atâtea paradă de vorbe goale, căci am văzut și încă se vor vedea rezultatele, la care am ajuns.

Când fiecare din noi nu va avea ca scop decât proapșirea țării în primul rând, când fiecare dintre noi va fi demn de postul și funcțiunea pe care o ocupă, când fiecare va ajunge la o situație numai prin muncă cinstită, atunci și numai atunci vom învinge. Credem și așteptăm această biruință. Viitorul ne va dovedi o.

Pentru România

Din le Petit Journal—de M. S. Pichon, la 12 Feb. 1917

Cred că atunci când este vorba de România, este destul să arătăm operele de solidaritate înfruntate în scop de a-i veni în ajutor, pentru ca toată lumea din Franța să înțeleagă datoria de a lua parte la ele.

Cu Belgianii și cu Sârbii, Românii sânt în capul popoarelor, cărora le datorăm cele mai mari dovezi ale devotamentului nostru.

Ei nu s'au dat în lături în fața celor mai grozave suferințe și celor mai mari incercări pentru a alipi soarta lor de a noastră și a lupta alături de noi.

Ei sânt isgoniți astăzi din țara lor, expuși unui inamic, care le iartă mai puțin decât la alții, de a fi luat armele pentru apărarea principiilor de drept și de umanitate.

În ziua când am intervenit în marele conflict, care chiar a făcut atâtea victime, am contractat față de ei angajamentul de a nu-i părăsi niciodată.

Astfel comitetul de asistență pe lângă Crucea Roșie Română, acum înființat sub președinția Doamnei Lahovary, este sigur să găsească în opinia franceză tot concursul la care are dreptul.

Este vorba de a ajuta prizonierii, care răscompără în câmpurile de concentrare din Germania și din Austria, vina de a fi apărut pas cu pas solul Patriei lor în contra armatelor năvălitoare.

Nobila personalitate a Ministrului Regelui Ferdinand în Franța, și luminatele persoane care patronează opera, în capul căreia este pus, fac apel, în acest scop, la simpatia și sentimentele de milă de care țara noastră este întotdeauna gata să dea dovezi aceluia care luptă pentru acelaș ideal ca și ea.

Recomandăm tuturor cetățitorilor noștri această sfântă cauză și nu ne îndoiim de graba cu care se vor întovărăși la ea.

Diac. V. Fussu

PAGINA LITERARĂ

IMPĂCARE

de D. I. DOGARU

CALLATIS

Cultul creștin ortodox

1) Idei generale

Domnul nostru Iisus Hristos, prin moartea sa pe cruce, a mântuit pe om și a restaurat legătura dintre om și Dumnezeu, întreruptă prin păcatul original. Prin acest act, care este izvorul cel necesat al îndepărtării, al îndurării și al harului dumnezeesc, El și-a împlinit slujba arhierescă, care se susține și se continuă în Biserică până la sfârșitul veacurilor. În Biserică, Hristos se află deapădură, iar activitatea lui arhierescă se urmează neîntrerupt.

În Biserică se îndeplinește: închinarea și preamărirea lui Dumnezeu, luminarea, îndreptarea și sfințirea credincioșilor, împărțându-se acestora harul divin adus în lume prin Is. Hr. Prin neîntrerupta urmare a servirii celor aleși, în chip văzut se împlinesc mântuirea credincioșilor prin a nume forme externe, care în totalitatea lor compun cultul creștin ortodox. Serviciul divin public, sau cultul, este partea externă a religiei. Prințr'nsul, noi, prin anumite acte religioase și după un sistem bine precizat, arătăm în afară credință, închinarea și preamărirea pe care le datorăm lui Dumnezeu.

Prin urmare prin serviciul divin public se înțelege: «totalitatea formelor așezate de Domnul nostru Iisus Hr. și sf. Sa Biserică, prin care cu ajutorul slujitorilor sf. Altar se dobândește mântuirea și fructele sf. sfințirea și unirea omului cu Dumnezeu.

Cultul creștin ortodox este de mai multe feluri: 1. *Cultul extern*, când sentimentul religios se arată prin anumite acte externe cum sunt: rugăciunea, postul, facerea semnelor sf. cruci, intonarea imnelor religioase, plecarea genunchilor etc. 2. *Cultul intern*, este atunci, când omul are și păstrează în sufletul său acel simțământ, fără ca să-l arate prin vre-un semn văzut și care se lămurește din următoarele cuvinte ale Mântuitorului:

«Duh este Dumnezeu și cel ce i se închină Lui, cu Duhul și cu adevărul trebuie să i se închine (Ioan—4 24) *Cultul divin extern* este și el de două feluri: «*particular și public*».

a) *Cultul divin particular* este atunci când creștinul se roagă în camera sa, după cuvântul lui Dumnezeu: «Iar tu când te rogi, intră în camera ta și te roagă Tatălui tău în ascuns și El îți va răspunde și te va mântui». — Cultul divin particular trebuie să însoțească pe om în toate actele vieții sale, dimineața, ziua și seara la culcare și la sculare. El se întrebuițe și de Mântuitorul, care adeseori se retrăgea de lângă ucenicii Săi pentru a se ruga singur.

b) *Cultul divin public* este încheat din rugăciuni pe care le fac lui Dumnezeu preoții și creștinii în public prin semne văzute după cuvintele Domnului. «Măriți pe Dumnezeu în corpul și sufletul vostru, care sunt ale lui». — Cultul divin public trebuie să fie o icoană credincioasă a cultului divin intern, căci altfel devine o fațărie atât de aspru condamnată de Mântuitorul.

Să ne întrebăm acum dacă într'adevăr cultul divin este El un mijloc de educație re-

ligioasă? — Noi răspundem că da, educația este armonia perfectă între suflet și fizic, deci această armonie între suflet și fizic trebuie să o facă cultul religios pentru determinarea unui scop moral.

După cum pentru cultură este școala, tot astfel pentru educație este *Biserica*, deci cultul divin este un element primordial pentru educație. La această educație cultul divin contribuie în mare măsură. Cultul divin ortodox este superior față de celelalte culte creștine, fiindcă el este sintetic, înțelegându-se totul, iar centrul în jurul căruia se învârtesc sunt sf. Taine pe care le concentrează. El este superior cultului protestant, spre exemplu, care este rece fiindcă nu există flacăra externă a sf. Taine. Cultul ortodox este o tână înfășurată în haina sublimă a cântării, el formează cu un cuvânt «religiunea în acțiune».

Cultul ortodox este icoana treptei de lumină a omului, a cugetului său, a vieții sale, a istoriei și a tuturor împrejurărilor în care trăiește. Cultul luminează pe om, îl înalță către Dumnezeu, îl transformă în sufleteste, îi dă viață, îi asigură speranța, îi întărește credința, îl face să iubească mai mult pe Dumnezeu, pe om și pe tot ce-l înconjoară. O reacțiune a sufletului omenesc, o preamărire către cel ce a făcut tot ce vedem și ce nu vedem, o simțire adâncă și permanentă către Dumnezeu, o admirație de nedescris, o vedem în cele mai vechi timpuri la popoarele pământului și în special la poporul Israelit, care și o glindește. Cultul său divin prin cei 150 psalmi ai proorocului David, care sunt adoptate și în biserică noastră.

Psalmul 148. «Lăudați pe Domnul din Ceruri; lăudați-L pe El într-unele înalte; lăudați-L pe El toți îngerii Lui, lăudați-L pe El toate ostirile Lui, lăudați-L pe El soare și lună, lăudați-L pe El toate stelele luminii, lăudați-L pe El cerurile cerurilor și apele care sunt mai presus de ceruri. Lăudați pe Domnul pe pământ, balaurii și toate adâncurile, focul și grindina, zăpada și gheața, munții și toate dealurile, pomii roditori și toți cedrii, fiarele și toate dobitoacele, împărății pământului și toate popoarele, domnii și toți judecătorii pământului, tineri și toate fecioarele, bătrânii cu cei mai tineri, să laude numele Domnului, că numele lui este înalt Măreția Lui pe pământ și în cer».

Pr. Dom. I. Palanca

Supărarea lor dura cam de prin mijlocul anului. Erau cei mai buni prieteni și se înțelegeau bine, încât nu mi-aș fi putut închipui că s'ar ivi, ca din senin, o ruptură care să-i separe așa de crunt. Până în clasa a patra trecuseră pragul tuturor claselor cu o ușurință de neînchipuit, încât inteligența și purtarea lor fără nici o greșală îi apropiase foarte mult. Crescuseră sub ochii mei, desfășurându și petelele sufletului, marcând zilnic dărnicia unei naturi bine-voitoare. Ai fi comis o neiertată greșală acceptând cu mai multă bunăvoință lucrarea unuia decât a celuilalt.

Și cu toate acestea nu încolțise în inima lor invidia, cea burioasă otrăvitoare ce slujește calitatea sufletului. Munceau amândoi și fiecare participa cu contribuție personală imprimând pe ceața precocității desăvârșite. În clasa patra...

Era după Crăciun... Într-o zi de istorie le vorbeam despre Ștefan cel Mare: moartea lui. Pentru că să-i facă o idee mai amplă despre figura mărețului Domn le cetesc din cronică partea care descrie în chip așa de plastic persoana și caracterul lui Ștefan:

«... Era acest Ștefan om nu mare la trup, meșter neîntrecut în războaie, iute la mână și repede făcea vărsare de sânge fără județ...»

Panaist Iosif și cu Anastasescu Paul ocupau cel dintâi pupitru din fața catedrei. Clasa întreagă asculta cu evlavie impresionantă vraja plină de farmec a bătrânei povestiri.

În recreație — mi s'a spus în urmă — Anastasescu Paul a strâns toată clasa și de pe catedră, cu emoție le-a spus băieților:

«Măi băieți!

Noi am învățat că Ștefan cel Mare a fost tot așa de bun creștin pe cât i-au fost de strălucite războaiele. Că a vărsat sânge de dușman, trebuia, căci ce putea face dacă dușmanii dădeau năvală? Dar ca să verse sânge fără nici o vină și încă fără județ... cum spune cronică — el care era așa de bun și de sfânt, — asta nu pot primi.

— Dar odată ce scrie la cronică e sfânt, numai încapă vorbă, întrerupe Panaist Iosif.

— Cronicarul nu scrie adevărul!.

— Auzi vorbă, cum să spui tu una ca asta? — îi răspunde cu înțeles Iosif. Înțeleg altul, dar tocmai tu?

Ce i s'o fi părut lui că ar fi însemnat acest adaos de cuvinte, dar Anastasescu l-a privit cu aer de compătimire — cea ce nu se întâmplase până atunci — și i-a aruncat niște vorbe cum ai a runca un bulgar de omăt într'un geam care se face tândări:

— Imi pare rău că fac parte din clasa voastră. Trebuie să judecați voi singuri lucrurile nu numai ceiace vi se bagă sub nas...

Din ziua aceia și-a tras o bancă în fund și singur și-a căutat de școală fără a mai avea vreo legătură cu prietenul său. L-am chemat la cancelarie pentru a mă interesa de gravitatea faptului petrecut. Era prea bruscă schimbarea care trebuia cercetată cu atenție. El a priceput că va fi nevoie de spovedanie și cum îi deprinsesem cu curajul răspunderii, se lăsă pe panta destăinuirilor:

«Domnule, Dvs. ne-a spus despre Ștefan atâtea lucruri frumoase! Am cetit și în cărțile mele de școală și în altele din bibliotecă atâtea minuni săvârșite de acest domn, care a fost ca și Iisus Hristos, trimis pe pământ să scape bietul pământ al Moldovei de lăcomia dușmanilor, încât nu mi pot închipui să fi avut el partea aceia de a vărsa sânge nevinovat fără judecată, cum spune cronicarul.

Iertați-mă dar nu vreau să-mi închipui alt Ștefan așa cum s'a zugrăvit în mintea mea... Să mai intervin pentru a-l lămurii credeam că-i de prisos. El nu avea nevoie de lămurire. Prefăcând idealul realitate, i se pierde farmecul și atunci îmbrățișezi amarăciunea deziluziei.

Slărgisem anul școlar. Anastasescu Paul și Panaist Iosif deși despărțiți, pășiseră în pas la fel de măsurat, la învățătură și bună purtare.

Notele obținute erau vagi semne convenționale pentru a măsura real inteligența lor. Oh! relativitatea continuă a unor abstracte nădăjduite a fi încercuite în semnul rece al unei cifre!

Totuși regulamentul trebuia satisfăcut. Au avut aceiași medie generală ce i îndrituia să primească premiul întâi.

S'a dat două premii întâi la clasa patra. Ziua serbării școlare la slărgit de an. Câte imagini plăcute nasc din trecutul copilăriei! În sala de spectacol a școlii sudușman, trebuia, căci ce putea face dacă dușmanii dădeau năvală? Dar ca să verse sânge fără nici o vină și încă fără județ... cum spune cronică — el care era așa de bun și de sfânt, — asta nu pot primi.

— Dar odată ce scrie la cronică e sfânt, numai încapă vorbă, întrerupe Panaist Iosif.

— Cronicarul nu scrie adevărul!.

— Auzi vorbă, cum să spui tu una ca asta? — îi răspunde cu înțeles Iosif. Înțeleg altul, dar tocmai tu?

Ce i s'o fi părut lui că ar fi însemnat acest adaos de cuvinte, dar Anastasescu l-a privit cu aer de compătimire — cea ce nu se întâmplase până atunci — și i-a aruncat niște vorbe cum ai a runca un bulgar de omăt într'un geam care se face tândări:

— Imi pare rău că fac parte din clasa voastră. Trebuie să judecați voi singuri lucrurile nu numai ceiace vi se bagă sub nas...

Un taraf de lături așteaptă să se ridice cortina scenei pentru a cânta «mulți ani trăiască» premianților. Părinți, frați, surori, în haine de sărbătoare, asudă, agită batiste zadarnic în murmur surd de bondari.

Scărțind pe doi scripeți neunși în grabă, se ridică cortina. Domnul Director ține o cuvântare arătând mersul și activitatea desfășurată de învățători și elevi. Dar mulțimea hierbe: vrea să vadă premianții. Domnul Director înțelege și de aceia scurtează cuvântarea.

Lăutarii acordează din nou instrumentele. Apoi liniștea cuprinde sala, cum plutește tăcerea în mijlocul unui codru după ce a trecut furtuna în văi. Din culise se ridică încet Anastasescu Paul și Panaist Iosif. Se privesc; fugur.

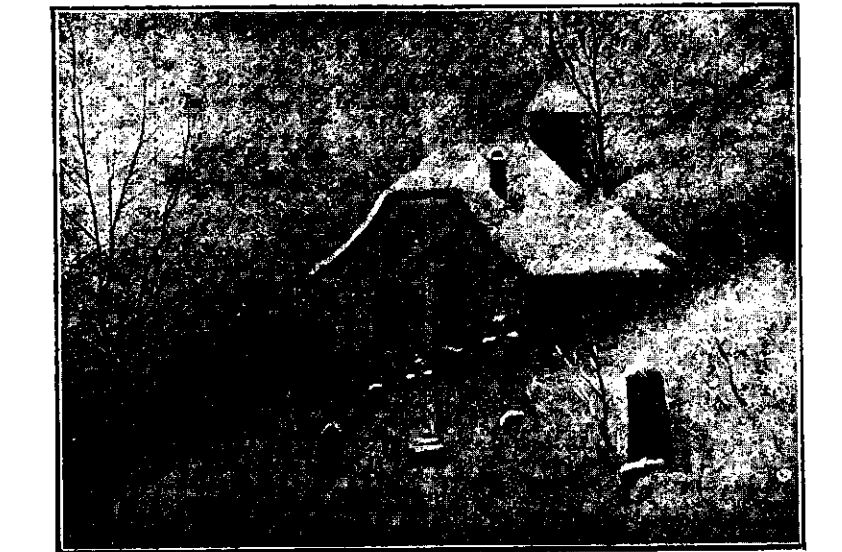
Anastasescu Paul și Panaist Iosif, premianții clasei a patra, anunță d-i director. Muzica atacă cu putere «mulți ani trăiască» repetat de trei ori. Domnul director le așează coroanele pe cap, dându-le în mână câte un pachet greu cu cărți. Băieții clipește înlăcrămați. Un moment de ezitare, apoi o înfrângere și o hotărâre inundă fața lui Anastasescu. Se întoarse către domnul director, care i era și învățătorul lui cuvântând:

Sala amuți... — Domnule Director,

M'am convins că se poate să aibă dreptate cronicarul lui Ștefan cel Mare. El a trăit mai aproape de timpul glorioșului Domn. Ș'apoi e bine să credem și 'n spusile bătrânilor și 'n tâlcurile lor... Vă rog iertați-mă dacă v'am supărat astă iarnă. Și lăsând pachetul cu cărți jos se duse și îmbrățișă colegul lui care plin de emoție dăduse drumul unui șir de lacrimi.

«... Iarta-mă prietene că te-am făcut să suferi atâta!

Fără comandă muzica intonă din nou «mulți ani trăiască» iar sala pocni într'un ropot de aplauze sincer dăruite.

DECADENȚA Tâmpelor de biserici

Dacă cercetăm origina tâmpelor, constatăm că la primele biserici și mănăstiri, tâmpelile erau de zid. Pe acest zid, se aranjau și se fixau icoane de lemn bogat încadrate și cu multă grijă pictate.

Mai târziu tâmpelile de zid au fost înlocuite cu tâmpelile de lemn. Aceste tâmpelile desvoldându se mereu în decursul veacurilor, au ajuns adevărate minuni, iar în sec. XVII-lea și în epoca lui Brâncoveanu au atins culmea, așa că de atunci ne-au rămas

câteva capo d'opere de sculptură în lemn. (Tâmpla dela Sucevița, dela Cotroceni, dela Arnota, etc. Partea principală într-o biserică era tâmpla frumoasă ornamentată și cu icoanele cele mai de valoare fixate în ea. Tâmpla era fața altarului.

Aceste tâmpelile erau concepute și executate numai de sculptori în lemn.

Dacă le privim cu atenție, vedem că sunt svelte, ușoare, ornamentele prin multe părți perforate, măestrit executate.

În general fac impresie de dărtă în lemn, iar prin unele părți, sunt atât de fine și măestrit executate, de parcă ar fi zălea de păianjen. Sfinții și îngerii pictați și încadrați, cu ornamente perforate pe aceste tâmpelile, fac impresia că vin de sus, par că plutesc în aer în fața credincioșilor.

Tâmpelile de lemn în executate și prin unele părți perforate, pe lângă frumusețea lor, mai serveau și ca tablă de rezonanță. Cântarea preotului din altar, reflectată de absida și de semi cupola, era întărită și acompaniată de tâmpla lină de lemn.

Cântarea preotului, parcă venea de sus, iar tâmpla de lemn prin acompaniamentul ei, abia perceptibil, ajuta la acustica bisericii. Prin mijlocirea tâmpelii de lemn se producea o armonie,

Trec, prea scumpul meu frate, prin ulișile bătrânei Callatis. Sunt numai case noi, ridicate de curând, sau mai bine zis după războiul de la 1877, când Regele Carol I, a alipit Dobrogea la sânul Tărei noastre.

Dela această dată începe înviearea acestui orașel de Răsărit, care înainte zăcuse în umbra le neviei musulmane. Nu se pomena pe acea vreme de vreo căsătorie mai ridicată, toate erau cu acoperișul spre pământ și încăperile duceau cu niște galerii de sobol. Ruini multe în Mangalia. Pe la margine au mai rămas câteva din casele oamenilor lui Mahomed. Ziduri lungi de piatră străjuesc în jurul unei biete o grăzi și i fereștile zăbrele, paznicele frumuseților Jeciorle nice stăpânite de vre un Turc, spân și ursuz.

Sunt două geamii: una în mijlocul orașului, iar alta în partea de apus. În ogrăzile amândorora odihnesc osemintele de Turci, deasupra cărora se învârtesc în storiuri corile și-i cântă prelung simfonia de moarte cucuveaua. De acolo de sus, din balconul cu geamul spart în care strălucesc razele soarelui, striga preotul sfânt al lor, spre Dumnezeul miilor lui Mohamed, și strigătură se întindea ca o ceață pe mare peste bordeele cu botul în humă chemând la rugăciunea întretită: Alah, Alah, Alah, lumea-i rea, lumea-i rea.

Așa se ruga preotul cel sfânt al lor, așa mărturisea el fărâdelegea acestei lumi rea, decât marea turburată de vânturi năpraznice, decât văzduhul biciuit de ploii și grindină, așa de mult, de mult odată, cerșea el îndurare dela Alah.

Dar s'a dărâmat totul. Și preotul cel sfânt pare că a înșepănit cu mâinile ridicate spre cer, cu glasul mare, mărturisind păcatul și fiile Coranului au fost învățate de vânt până când s'au în-

chis între două scoarțe greoaie, ca două porți de cimitir, și au rămas prin tarba geamiei pustii pâltași, Turci bătrâni, ingenuchiți cu lacrimi alunecând pe umeri de obraz... Spre Răsărit, Miază-Noapte, se văd pietre presărate cu crucifixul săpat în ele. E un cimitir creștin părăsit printre mormintele cărora oamenii și-au croit drumuri oameni călcând peste chipuri de oameni... Ploile au șters totul depe cruci și ele au căpătat de soare și vânt culorile opusului.

Dar valurile au șters totul, au măcinat oase pe care nu le au putut încă să le înghită pământul și le-au împrăștiat pe mare bucăți, bucăți, ca odinioară Medeea pe frații săi. Aici, pe părțile malului se vede la o adâncime de un metru, o jumătate de normânt cu resturi de oseminte, cu o cană de email aruncată într'un colț, pe când jumătatea cealaltă din groapă a fost măcinată odată cu dezgroparea solului.

Imi place acest cimitir la fărâmurile de mare, așa cum le-a dorit Eminescu și parcă așa vrea să rămân aici, să-mi crească plute la căpătâiu și s'ascult veșnicul cântec al mării, cu mâinile împreunate...

Și am pășit apoi, în tăcere dumnezeiască printre ierburile care acoperiseră crucile, îngândurat. Și marea mă urmărea cu zgomotul valurilor care păreau glasuri de robi ce se loveau cu trudu de malul de pământ, și valurile în depărtare îmi păreau trupurile lor sbătându-se...

Era liniște. Callatis, port de aur, adormise învăluit în raze de soare.

Callatis, dormea sub soarele de nămiezi... Doar valurile veniau și-i aruncau spuma de fildes peste scoicile fărmlui...

Callatis părea o cetate din basme... Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

Callatis cea de aur...

PARASTAS

Cridim

Dumnezeu să odhnească

Sufletele celor duși —

În împărăția sufletească —

În isvoarul, veșnic, de lumină

Vie, plină

De iubirea lui dumnezeiască.

Sufletele celor duși —

Dumnezeu să îl așeze

În cerșul veșniciei!

Și în pacea sfântă a bucuriei,

Ca să roureze

Numai dragoste și numai bine.

Dumnezeu — în marea

Lui milostivire:

Vis de bunăteate —

Să li lerte Marea

De greșell și de păcate,

Zămislițe cu și fără știre

Dumnezeu să odhnească

Sufletele celor duși

În domnia

Cea duhovnicească —

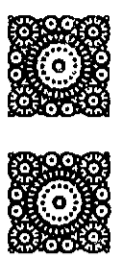
În frumosul de lumină

Lună,

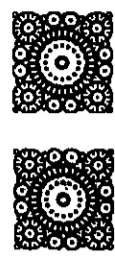
Și în simfonia

Pururea dumnezeiască...

PAGINA SĂTEANULUI

GRÂUL

PRIVIRI GENERALE. — STUDIUL PLANTEI

Rădăcina, Tulpina, Frunzele și Semănța.

Priviri generale.

Grâul (*Triticum sativum*?) este o cereală? cultivată pe întregul glob, — în regiunile unde condițiile solului și clima sunt favorabile — fiind realizată numai de orez și porumb.

În România, cultura cerealelor ocupă în raport cu terenurile arabile, o suprafață mai mare decât în orice altă țară, — cu excepție republica Uruguay?).

În anul 1928, din totalul de 12.752.000 Ha. teren arabil România a semănat 4.455.000 Ha. porumb și numai 3.206.000 Ha. grâu. Românii cultivă grâul pentru export, deoarece alimentația țărănească este mai mult maidană.

Recoltele delictare în porumb și în deosebi recolta anului 1928 au determinat propaganda grâului și în alimentația gospodăriilor țărănești; însă toate sforțările guvernului sunt paralizate, deoarece în acel an, a degerat o bună parte din semănăturile de grâu din anul 1928 — 1929, în timp ce cultura porumbului a dat

o recoltă excepțional de frumoasă; astfel că, săteanul nu poate renunța ușor la cultura porumbului care dă recolte slabe numai în mod excepțional, căci, oricât de primitiv ar fi cultivat, tot produce atât cât este necesar să asigure hrana cultivatorului și a familiei sale.

Sămânța grâului constituie un aliment foarte nimerit pentru organism, având din materiile nutritive tocmai pe acelea de cari viețea are absolută nevoie.

Grâul se poate conserva timp îndelungat, se poate prepara oricând, are variate întrebuințări în arta culinară, iar la rigoare se poate trăi numai cu el; pe când cartoful, nu oferă hrana decât în asociație cu alimente grase, este transportat mai greu, și se conservă în condiții deficiente, căci în timpul iernii, apa din celule înghețând, le rupe.

Studiul plantei

În botanică grâul face parte din familia Gramineelor grupul Cerealelor așa după cum se vede în diagrama de mai jos:

miși și odrasele, se ramifică din nodurile îngrădite imediat la subsol și cari sunt cunoscute sub numele de: *nod de înfrățire*. Această facultate principală permite să se economisească semințele la semănat.

Fiecare odraslă, născută din rădăcina tulpinei principale, crește, înfloarește și rodște, deși este hrănită de aceeași rădăcină. În finuturile reci și umede, cum și în terenurile grase, ramificarea

plantei este mai bogată decât în locurile uscate cu un teren sărac și lucrat primitiv. De aici rezultă că, grâul semănat toamna înfrățeste cu mult mai frumos decât acela semănat în luna Martie.

Totuș o înfrățire abundentă aduce o recoltă bogată în p.-ie, dar săracă în fructe. Publicistul C. Sandu Aldea, în studiul său *Ameliorarea Plantelor*, arată a această înfrățire în tabela redată mai jos:

No. Fraților	Lungimea spicului cm.	No. spiculeților	No. boabelor dintr'un spic	Recolta boabelor în grame
1	11	18	54	2,700
2	11	18	53	2,630
3	10,5	19	48	2,505
4	11	20	51	2,470
5	9	16	30	1,480
6	9	15	28	1,112
7	8,5	16	29	1,170
8	8,5	16	23	0,915

„...Din această tabelă se vede că, cu cât numărul fraților crește, pentru aceeași varietate, cu atât recolta scade.”

Adm. Căpit. Ovid Constantinescu

Urmează: Tulpina, Frunzele și Sămânța.

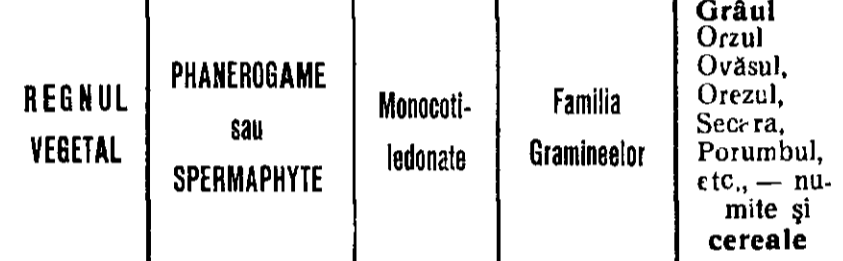
1) *Triticum*: grâu; *Sativum*: semănat, cultivat.

2) *Ceres*, zeita agriculturii, a avut cu *Joe* o fiică numită *Proserpina*, pe care i a răpit o *Pluton*. După ce a căutat o în zădar peste tot globul, află în cele din urmă dela o nimfă unde se găsea și imploră ajutorul lui *Joe*. Acesta acceptă să-i redea copila numai pentru șase luni din fiecare an. Era o aluzie la bobul de grâu, care stă iarna șase luni în pământ ca sămânța și vară iese la suprafață sub forma de recoltă.

Ceres a mai avut un fiu, pe *Plutus* zeul averii. Ca zeită a agriculturii, ea este simbolizată de obicei cu un snop în brațe, o seceră în mână, o coroană de spice pe frunte și o bulniță alături de o șopărlă jos, la picioare.

3) *Uruguay*, sau *Republica Orientală*, America de Sud, are o suprafață de 187.000 km. p. și 1.495.000 locuitori.

4) Această familie de plante, coprinde mai multe sute de genuri și tot atâtea specii.

Rădăcina

Sămânța de grâu asvârlită pe ogor incolțește, embrionul dă naștere la o rădăcină primară, care se înfige în pământ. Din această rădăcină iau naștere alte două rădăcini laterale, și apoi altele; toate având fire lungi, subțiri și crețe, cari dela un timp nu mai pot fi deosebite de rădăcina principală. (Fig. 1).

Rădăcina grâului se află la suprafața solului are o formă *firoasă sau fasciculată*, din care cauză se poate smulge ușor.

Paralel cu dezvoltarea rădăcinii în pământ, un măgure apare la suprafața, formând *primul nod*.

După încolțire, bobul (fig. 2)

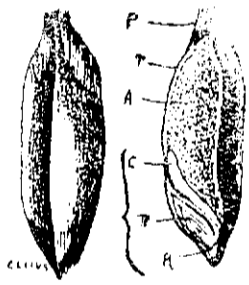

Fig. 2. Două grăunte de grâu (semințe) mărite P. Peri sau barbă, T. Tegumentul, A. Albumen.

C. Cotiledon, Embriun: Tl. Tulpina, A. Rădăcina.

devine moale și cu încetul *albumenul* său se prelăce într-o masă lăptoasă care-i supă mai întâi în *cotiledon*; de aici, trece în *embrion* și în timp ce aceste crețe, rezerva de hrană din sămânță se impuținează.

Încă înainte ca albumenul să dispară complet, planta este în stare să se hrănească singură în toate direcțiile rădăcinii, când încep să apară câteva ramuri ce cresc în sus, paralel cu tulpina.

Facultatea de ramificare a tulpinei la bază, ce o au cerealele se numește *înfrățire*. Frații, nu-

Să ne prindem!

MINCIUNA

Astăzi, când pe fața pământului, se în lanț: pizma, nerecunoștința, vișul, păcatul, lingușirea, fărâncicia, răzburarea clevețirea, beția, batjocora etc.; minciuna-i cu vârl și ndesată...

Copilul, surprins asupra faptului mințe. Fetișă, pierzând oile pe corăstă, mințe — de frica bătaii. Școlarul lenș minte că n'a avut timp să-și scrie tema și că «Goguță» iar îi spart tăblița.

Dar nu numai cei mici mint. Și cei mari. Hoțul dus în fața legiuitorului, mințe. Tinerii (parte) duși în fața altarului, mint că vor duce o viață fericită și vor fi credincioșii unui altuia.

Frații mint, când e vorba să împartă mult, puținul moștenit de la părinți. Și în orice ocazie minciuna își găsește locul. Nu-i naștere, nu-i botez, nu-i cununie, nu-i moarte fără minciună.

Dar nu numai la țară se minte. Nu numai cei fără cultură mint. Și cei culți și cei dela orașe.

D'apoi când e vorba de alegeri? Candidații mint că-ți dau «marea cu sarea» — până le dai votul și pe urmă nici «cât negru vetirea, beția, batjocora etc.»

Câte partide nu ne minciuna-i cu vârl și ndesată... Copilul, surprins asupra faptului mințe. Fetișă, pierzând oile pe corăstă, mințe — de frica bătaii. Școlarul lenș minte că n'a avut timp să-și scrie tema și că «Goguță» iar îi spart tăblița.

Dar nu numai cei mici mint. Și cei mari. Hoțul dus în fața legiuitorului, mințe. Tinerii (parte) duși în fața altarului, mint că vor duce o viață fericită și vor fi credincioșii unui altuia.

Frații mint, când e vorba să împartă mult, puținul moștenit de la părinți. Și în orice ocazie minciuna își găsește locul. Nu-i naștere, nu-i botez, nu-i cununie, nu-i moarte fără minciună.

Dar nu numai la țară se minte. Nu numai cei fără cultură mint. Și cei culți și cei dela orașe.

„...Din această tabelă se vede că, cu cât numărul fraților crește, pentru aceeași varietate, cu atât recolta scade.”

Adm. Căpit. Ovid Constantinescu

Urmează: Tulpina, Frunzele și Sămânța.

1) *Triticum*: grâu; *Sativum*: semănat, cultivat.

2) *Ceres*, zeita agriculturii, a avut cu *Joe* o fiică numită *Proserpina*, pe care i a răpit o *Pluton*. După ce a căutat o în zădar peste tot globul, află în cele din urmă dela o nimfă unde se găsea și imploră ajutorul lui *Joe*. Acesta acceptă să-i redea copila numai pentru șase luni din fiecare an. Era o aluzie la bobul de grâu, care stă iarna șase luni în pământ ca sămânța și vară iese la suprafață sub forma de recoltă.

Ceres a mai avut un fiu, pe *Plutus* zeul averii. Ca zeită a agriculturii, ea este simbolizată de obicei cu un snop în brațe, o seceră în mână, o coroană de spice pe frunte și o bulniță alături de o șopărlă jos, la picioare.

3) *Uruguay*, sau *Republica Orientală*, America de Sud, are o suprafață de 187.000 km. p. și 1.495.000 locuitori.

4) Această familie de plante, coprinde mai multe sute de genuri și tot atâtea specii.

Țăranul Român

Ce titlu! Și ori cât mași trudi să găsec cuvinte în acest articol ca să egalez în feșul acestui titlu, îmi este peste puțință.

Il cunoașteți Dv., domnilor, care-l vedeți zilnic, împiedicându-vă de el prin centrele populate, atunci când vine să și caute dreptul, sau atunci când vine și vă aduce căruța cu lemne acasă dela zece de kilometri?

Il cunoașteți Dv., când treceți în eleganța și confortul vagoanelor-restaurant sau de dormit și-l vedeți cum își șterge sudoarea de pe frunte

cu mâneca cămășii lui albe, atunci când rotește cu îndemănare sapa în jurul unui fir de porumb?

Intâlniți oare des figura lui și nu vă amintește de nici o scenă tragică de acum 14 ani, când flămând și rupt se uita cu îndrăzneală peste ziduri de oțel tot înainte, spre șesul Tisei, unde, plin de vioiciune, a stabilit pentru totdeauna dreptul românesc și a înfipt steagul Tricolor?

Nu vă apare niciodată în suflet această icoană sfântă, pe care vă buziți pentru timpurile de furtună?

Nu vedeți în El, piedesta lului de granit al acestui neam? Nu?... Nu se poate.

Trebuie să-l vedeți, că nimeni în lumea asta, pînă undă oricât de sus și ameiț de cerul și visurile cele mai sinilii, trebuie să calce și pe acest pământ și Regele acestui pământ este deapuri Țăranul.

Toți acei dintre Dv. cu care soarta v'a hărăzit a fi în aceste timpuri împărțitori de dreptate și conducători ai Neamului, întoarceți vă azi fața, mai mult ca oricând către Țăranime, căci ea formează Neamul nostru, țăranii sunt Țara noastră.

Toți acei dintre Dv. care-l cunoașteți așa cum este și care sunteți nespuse de puternici când vă sprijiniți pe adevăr și lege, căutați mai adânc în sufletul acestui Țăran și jertfiți măcar o clipă dintr'o lună pentru adevărata lui ridicare acolo unde o cere și o merită.

Desrobiiți D-lor, din ne-nunmăratele și grelele dări și, cercetându-i starea, să-i dați ce i lipsește! Să i dați lumină multă și sănătoasă învățătură, căci de acestea are el nevoie.

Fie vă milă de el și nu-l lăsați să cadă fără apărare în vâltoarea zecilor de curente distructive, care bântue azi ca vântul celor 4 puncte.

Ridicați-l acolo de unde el să poată pricepe ce-i bun și ce-i rău și să poată, prin propriile sale priceperi, să stăvilească cu mintea, tot ce-i primejdios pentru Țară, astfel că, precum odinioară a fost un soldat în fața armatelor dușmane, azi să fie un pion puternic în fața curentelor sociale, să le înțeleagă așa cum trebuie și astfel să le oprească, să le inodoreze sau să le dea frâu liber, după cum mintea lui sănătoasă a fost pregătită și'n așa fel ca să nu înțeleagă din larg democrațism și libertate ce-au înțeles vecinii noștri de la răsărit.

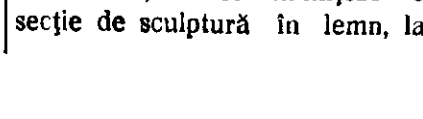
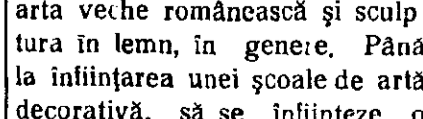
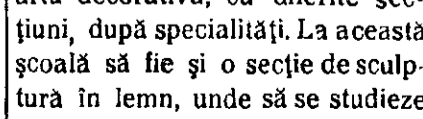
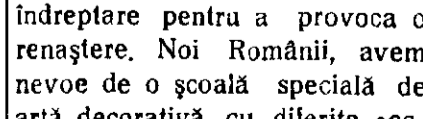
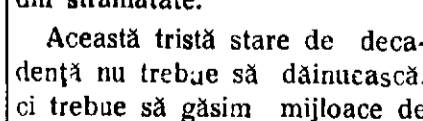
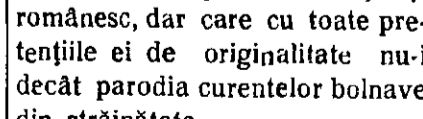
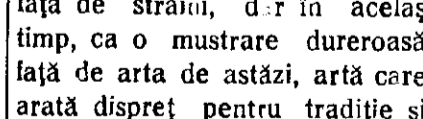
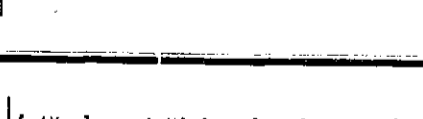
Nu-l neglijați în această latură și mai cu seamă zi de zi căutând a-l descătușa de stări vechi, să-i îmbogățiți sufletul pentruca Țării să i fie de folos, nu numai în timpuri de războie, ci mai ales acum, când se plămădesc acele timpuri și când dușmanii ei mai puternici, fiindcă stă ascuns, de unde, asemenea unui șarpe, ridică capul printre flori și atacă!

Îngrijiiți l în fiecă clipă, să aveți milă de El, căci numai așa aveți grijă și milă de Țară și Neam!

Îngrijiiți-vă stăruitor de El căci altfel îl pierdeți și, dacă l pierdeți pe El, ați pierdut atunci și Neamul și Țara. Îngrijiiți-l până a nu se putea spune că-i prea târziu.

Mircea Moreanu învățător

Mihăilescu—Conemy

o arhitectură masivă și greoaie. Deși lemnul are structura deosebită de celelalte materiale de construcție, planul pentru tâmplă este făcut par'că ar fi vorba de cărămidă, piatră sau beton. Pentru acest plan nu-i nevoie de maestru sculptor în lemn, ca să-l execute ci se angajează tâmplarul de binal, în atelierul căruia se găsește o callă sau un ucenic oarecare, care să cioplească puținica sculptură de prin colțuri. Și fiindcă înghetarea lemnului și sculptura sunt indicate pe plan, foarte superficial, tâmplarul de binal rămâne să descurce lucrurile. Așa că tâmplarele de biserici de astăzi, în cele mai fericite cazuri, fac impresia de fațadă, iar în unele cazuri par'că ar fi ziduri de lemn.

Se știe că un adevărat artist simte și materialul în care lu-

crează. Un arhitect deprins toată viața cu piatră și cărămidă, poate să simtă și să conceapă cu succes un proiect de tâmplă în lemn? Simte el toate subtilitățile lemnului ca un specialist?

La asemenea lucrări se poate vorbi de forme vii, cari sunt lucrarea însăși, și de forme străine de materialul în care sunt concepute, forme parazitare, forme moarte.

Astăzi alunecând mereu pe panta pretinselor inovații, tâmplarele de lemn se înlocuiesc cu tâmplare de zid sau de beton, iar ornamentația e făcută din gips sau piatră artificială, după un tipar oarecare și aplicată pe acest zid, ca la orice casă din mahala. Iar când se găsec maestri cu totul ingenioși, ornamentațiile nu mai sunt făcute nici în gips ci sunt făcute de un zugrav oarecare, cu șablonul.

Și iată cum partea principală a într'o biserică, faimoasele tâmplare de lemn de altădată, sunt reduse astăzi la importanța unui perete, a unui zid zugrăvit. Mai rău ca în vremurile primitive, când pe acest zid se fixau icoane de mare preț, iar nu se picta și nu se zugrăvea ca orice pe rețe.

Mai rămâne să se introducă amvonul, jilurile și stranele în beton sau piatră artificială, sau chiar și în cărămidă și în modul acesta se va ajunge la culmea inovației. Prețul va vorbi din amvonul de zid ca din tranșee. Și cum vor putea sta credincioșii liniștiți, iarna, în strane de piatră ori beton?

Și aceste curioase schimbări se petrec nu în vreun oraș de provincie nu la margine de țară ci în inima Capitalei, în Bucu-

rești, la biserici cu exterior pretențios și aceste inovații, se fac de către arhitecți cu reputație. Înlocuindu-se tâmpla de lemn perforată și fin executată, cu tâmpla de zid masiv, ea nu mai poate servi și ca tablă de rezonanță. Cântarea preotului din altar e scăzută, sună înistru, de par'că vine dintr'un fund de mormânt, deci tâmpla de zid, pe lângă că scade importanța artistică, scade și acustica bisericii. Ornamentațiile de marmoră, piatră, beton, chiar și de bronz, sunt potrivite pentru fațade, pentru exterior, unde le contopește lumina, aerul de afară.

Aceste materiale n'au o tonalitate așa caldă și nu sunt așa intime și palpabile ca lemnul. Deci lemnul fiind ales după esență și putându-se foarte fin executa, este cel mai potrivit

pentru lucrările de valoare din interior. Până unde se poate merge cu finețea tăeturilor în lemn se poate observa la cruciulițele de mână cu scene perforate și încadrate în filigram de argint sau aur. Și pe urmă lemnul bine păstrat în interior, durează multă vreme, dovadă sculpturile în lemn, rămase dela vechii egipteni, lucrări executate cu mii de ani înainte de Christos.

Și iată cum, cu pretenții exagerate pentru inovații, cari sunt și grotesci și absurde, sculptura în lemn atât de fainică altă dată, astăzi este înghesuită, este sugrumată și'n cele din urmă scoase afară din biserică, din cauze și interese cu totul străine de artă. Iar tâmplarele executate în lemn din sec. XVII lea, care sunt păstrate în muzee, sunt o mândrie

laț de străini, dar în același timp, ca o mustrare dureroasă față de arta de astăzi, artă care arată dispreț pentru tradiție și românesc, dar care cu toate pretențiile ei de originalitate nu-i decât parodia curentelor bolnave din străinătate.

Această tristă stare de decadentă nu trebuie să dăinuască, ci trebuie să găsim mijloace de îndreptare pentru a provoca o renaștere. Noi Românii, avem nevoie de o școală specială de artă decorativă, cu diferite secțiuni, după specialități. La această școală să fie și o secție de sculptura în lemn, unde să se studieze arta veche românească și sculptura în lemn, în genere. Până la înființarea unei școale de artă decorativă, să se înființeze o secție de sculptură în lemn, la

școala de arte frumoase sau la școala de arhitectură. Iar tâmplarele de biserici să nu mai fie lăuate pe seama arhitecților, ca să le schimbe după orice capricii, și să nu mai fie lăuate spre a fi executate de tâmplarii de binal sau de meșterii zidari, cari ne-au dat atâtea monstruoziități. Arhitecții pot să și arate geniul lor, în altă parte, dacă-l au, în clădirea însăși. Tâmplarele de biserici și mobilierul să fie încredințate spre a fi concepute și executate, numai de adevărații sculptori în lemn.

Dacă se ține serios spre o artă românească, numai în modul acesta cred, sculptura care are ca specialitate lemnul—ar ajunge să producă lucrări de adevărată valoare artistică.

Sculptorul I. GHEORGHITA

De dragul adevărului

Cetind în ziarul «Cultura Poporului» articolele Sf. Sale Arhim. Scriban n'am avut ca ațâția alții decât să-mi exprim părerea de rău că se pot scrie despre frații din Basarabia adevăruri atât de triste și îngrijorătoare pentru oricine dorește binele provinciei de peste prut.

Într'un număr al acestui ziar, se la apărarea prin vorbă, de către d. Gr. Grigorovici, spunându-i Sf. Sale Arhim. Scriban că mai bine ar face altceva decât să mai scrie despre Basarabia părăndu-i d sale simple născociri sau dureri, ce părintele nu vrea să le vadă de cât în rău.

Nu numai d lui Grigorovici îi pare rău dar la oricare ne vine să lucrăm, când cetim adevărurile relateate de Părintele Scriban.

Și pentru că Basarabia nu e numai Chișinău, unde poate crede cineva că numai acolo se petrec fapte ce se scriu de părintele Scriban, ascultați mă :

Sunt învățător numai de anul acesta 1929—30 și, ca unu cărnă zilnic i se perindă prin fața ochilor fel de fel de fapte, voi relata numai pe cele mai semnificative ce s menite să indigneze mai departe pe d. Grigorovici și pe toți de teapă dumnealui și a d-nei Alistar.

Sunt eu de vină, dacă satul m'a numit inv., și un sătean, la o săptămână după ce am venit m'a ocărât și suduit când treceam pe drum. Ba a doua zi, mă pomenesc că s' chemat la primărie să mă judece primarul (rus). Și pentru ce? Pentru că am ars două linii la palma unui derbedeu de copil (12 ani în clasa II). N'am nevoie să mă creadă nimeni, dar trebuie să spun ca mi-am pus mâinele în cap și am plâns ca un copil de atâta neplăcere și obrăznicie din partea copiilor și părinții lor. Într'o noapte îmi venise în gând, mie și încă unui coleg, să plecăm. Noroc că nu prea am avut eu ce-mi trebuia! Am tras mult până i am dat pe brazdă.

Ce suntem de vină noi, cei din vechiul regat, ca oamenii nu-și trimit odraslele la școală? Din 50 de înscriși, au venit 27, apoi s'au rărit câte unul, câte unul, până mi-au rămas 17. Într'o zi am avut neplăcerea ca un copil să-mi spună vorbele unui părinte (cărui i-am trimis copilul acasă, pentru că lipsea și nu venea la timp) «Cine ucideți pe rușește, ca moldovenii nu pot să zică învățătorul mai repede îl dau eu alară! Și credeți că-i singurul? Altul a spus că el nu-și mai trimete copilul la școală, că liul lui știe mai mult ca «uceteli».

Satul e jum, ruși jum, moldoveni, clasa II. Toți copiii au dela 9—13 ani. Ce-ar urma să fie în clasele IV-V. La niște copii moldoveni și ca român nu trebuie să-și închipue nimeni că fac carte în rușește. Nică nu le-am vorbit nici sătenilor nici copiilor vreodată cu dragoste despre bolșevici. Cu toate astea, deși moldoveni, a trebuit să mă îndignez de nenumărate ori de faptul că vorbesc rușește, iar din partea copiilor, vezi că vorbesc rușește, și bulgărește, ei fiind curății Moldoveni. Unde au auzit? Nu în familie?

Un lucru, pe care nu l-am crezut și pe care nici nu l-aș fi trăit este următorul.

Las la o parte că moldovenii, când am intrat după Paște în sat, m'au întâmpinat cu «Cristos voscres» în loc de Hristos a înviat» pe românește.

Nici nu le-am răspuns, că nu știam ce e. Mergeam spre școală. Mă întâlnisem c'un școlar al meu. Il opresc cuviincios, își scoate șapca rusească de pe cap și la o vorbă aruncată cu un zâmbet, mă pomenesc în urechi cu sunetul vorbelor «Cristos voscres». M'am făcut roșu de ciudă. N'am mai zis nimic. El s'a smerit și-o s'elcise când m'a văzut că las pachetul jos. I-am făcut morală și s'a despărțit cu: «Hristos a înviat».

Eu i-am învățat rușește? Eu i-am pus să mă întîmpine cu vorbele de mai sus? Dacă zi la zi n'am făcut decît limbă românească și mi-au răspuns ca mai sus, apoi

e ușor de închipuit unde s'ar ajunge fără cât de puțini români în Basarabia.

Noi am adus obiceiul de a se duce flăcăii și fetele la biserică și acolo să se upe pe după Sf. Lăcaș. Trist, trist, da e adevăr și trebuie spus. Relevând răul să nu creadă nimeni că facem mai rău.

Au să se supere frații Grigorovici și Alistari și oricui îi pare rău că stările din Basarabia is așa, dar nu cred să tim noi de vină, noi «regățeni».

Le place oamenilor limba în care e tipărită lenea comunistă.

Am scris aceste lucruri, ca să nu se creadă cumva că numai Părintele Scriban în Chișinău e pedepsit s'asculte ruseasca, ci toți cei ce au venit cu gânduri curate de ctitori ai naționalismului și ai ordinii aici, unde sunt imperioase nevoi. Prin asta nu vreau să iau apărarea «regățenilor», că «pădure fără uscături și lume fără nebuni nu se poate. Dar toți, absolut toți, sunt tratați rusește pe oriunde, fie și la sat, fie la oraș, fie unde o fi. De dragul lor au venit «regățeni aici, de uratul lor sunt silii să plece. Ca să poți trăi, trebuie să te faci una cu atmosfera și cu traiul lor.

Te dezmet, te ponegresc, îți prilejuiesc fel de fel de obstacole fac tãmbãlu pentru nimeni, sunt împotriva oricărei ordine.

Nu știu de nimeni, decât de beciul secției și de «Domnul șaf». Pentru ei, autoritate, învățător, pro, receptor—nimec. Domnu «șaf» e totul. Sigur că-i regretabil și dureros în același timp. Eu nu știu ce mijloace ar trebui luate pentru a da pe acești oameni pe adevăratul drum al civilizației. În satul în care sãnt inv., pe atât pe cât cunoscu și pe cât știu dela doctorul comunei, trebuie să mai spun spre mărirea durerii, că 80 la sută sãnt bolnavi de boli lumești, și unde mai pui că nu caută să se vindece (partea tãnarã).

Toate cele de mai sus, fără comentarii. Dacă se simte nevoie ca nu i destul ilustratã provincia Codrenilor, cei interesați n'au decât să mai cearã informații, că, din nefericire, izvorul rãutăților nu se terminã aici. Oricine știe că adevãrul usturã, și oricine înțelege indignarea fraților Basarabeni. Dar trebuie să-și spunã că rãul sã fie curmat. Eu aș dori ca toți cei ce se îndoesc de aceste lucruri ca și de acele ale Pãrintelui Scriban să vinã sã «petreacă» în Basarabia.

Anghel Angelescu
Inv. Tiașlac—Cetatea Albã

Rugãm stãruitor plãtiți abonamentul

TATEI

Incetșor te vãd luãnd
A mãnãștirii cale.
S'aude toaca rãsunãnd
Și clopotele'n vale.

Cãsuța noastrã dintre meri
O vãd ca 'ntãlăș datã,
Cei doi salcãmi din prag stingheri
Și lãvița din poartã.

Te-aud rostind la cãpãtãil
Poveștile ș smerite,
Cãnd licãreau în nopți fãrșzil
Lumini intrezãrite.

Iar tu tãicușã te aplec,
Și mã sãruși pe frunte
Și mãna ta domol îți trec
Prin pletele țã cãrunte.

Zadarnic azi îmi reamintesc
Din tot ce-a fost odatã...
Sub giulgiul tãu cernit îmi porț,
Copilãria toatã.

АВУНĂ, АВУНĂ, CĂ CEARȘUL ÎȚI SUNĂ

Goana după avuție

„Conducerea de sine a clasei“

de Radu Petre profesor de pedagogie Pitești

Cu începerea anului 1930 profesorul de pedagogie dela școala normală din Pitești Radu Petre, apare cu încă două cărți de o valoare incontestabilă. Noi am mai vorbit despre această persoană tot aici, și tot aici vorbim și acum. Cunoșcând îndeajuns rostul fericitei gazete «Cultura Poporului», care în majoritate este citită de preoți și învățători și care cetitorii le este necesar ca în opera lor de educație să cunoască pe «Radu Petre». Scriind aici mă mărginesc și la importanța cărții în general, care nu trebuie lăsată ca să zacă plină de praf prin vitrină, ci luată și citită, iar principiile ei puse în aplicație. Pe terenul pedagogic Dl. Radu Petre vine cu ceva nou, vine cu principii sănătoase de pedagogie, principii care se încadrează foarte bine în vremea turbure pe care o trăim astăzi. Două cărți cu un format foarte simpatic; cea dintâi «Conducerea de sine a clasei» Ediția II revăzută și cu adăugiri, în care se poate vedea noua filosofie a educației. Criticile aduse învățământului moral, preconizarea unei metode nouă cu principiile acesteia și experimentării în spiritul noii metode. Cea de a doua este: «Problema interesului și metoda centrelor de interes». Despre aceasta voi vorbi altă dată, acum să ne ocupăm de «conducerea de sine a clasei». Dacă cineva ar vedea

această carte într'o vitrină și-ar închipui că ea este un tratat de sociologie, cuprinzând principii de conducere a unei clase dintr'o școală primară. Principii de conducere a miciei clase sociale, care o formează micuții copilași care umblă cu ghiozdanul la școală. Mare lucru este acesta. Să formezi o școală primară, introducând în ea toate formele de administrație socială, făcând pe școlari ca să se conducă ei înșiși prin organele lor de conducere, având funcționari dela cel mai mic până la cel mai mare slujbaş de administrație, dela inspectorul de curățenie până la procurorul de judecată al clasei. Scrierea D lui Radu Petre, după spusa D-lui prof. Uni-versitar G. G. Antonescu, este bazată pe principii pedagogice moderne, serios studiate și experimentate de autor. Prin această carte Radu Petre vroește să facă din elevii puteri creatoare, dând o largă înțelegere a sufletului copilului punând bază și pe o mai bună prețuire a relațiilor sociale în mijlocul cărora se desfășoară viața acelor care trebuie să treacă prin școli.

Cere școlai de azi să prețuiască mai mult realitatea care este însuși viața. Dsacere ca școala să fie o familie pătrunsă de moralitate, în care toți membrii să se ajute între ei, fiecare elev să-și ajute colegul și fiecare să se conducă pe sine. Școala de astăzi nu dă tineretului educația care ar trebui s'o încunună.

Lipsa educației hotărăște nu numai soarta individului ci însăși soarta națiunii, școala trebuie să desvolte în copii sentimentul de demnitate morală sădind în ei iubirea pentru muncă, care e sprijinul oricărui existențe. Ca în toate domeniile și în învățământul primar, școala de azi nu se mai poate mârșini la un învățământ pur teoretic, ci la acesta trebuie adăogată activitatea, adică o sumă de deprinderi tari, dobândite prin exerciții.

Radu Petre preconizează o metodă de îndrumare moral-socială, prin care tinde a se introduce în școli însăși formele de organizare socială. Prin aceasta urmărește să se dea individului un loc de frunte, deșteptând mințile tinere, asupra îndatoririlor de om și cetățian, cultivându-le în același timp sentimentul demnității și al răspunderii personale.

Directorul școlai de aplicație din Pitești este inspirat din marea operă de pedagogie

a lui Fr. W. Förster, având ca principiu educația morală a școlarului și formarea caracterului lui prin deprinderi bune. Radu Petre completează studiul și pune în aplicație aceste principii sănătoase, la școala d sale, făcând experiență cu micuții școlari. Copiii dela școala D-lui Radu Petre sunt buni, sunt îngerii păzitori, copiii care se ajută între ei, copiii miloși, copiii care se conduc singuri, că pătând deprinderi bune.

«Conducerea de sine a clasei», așa cum o arată Dl. Radu Petre este un ideal al școlai primare.

Cartea D-lui Radu Petre este cartea ușoară de aplicat într'o clasă de elevi, sau într'o întreagă școală primară, numai sufletul, dragostea și interesul, desbrăcat de orice patimă a dascălului să tronzeze și atunci vom zice că într'adevăr vom avea o școală primară traicică, școală pe care cu drag țara aceasta își va pune toată încrederea în viitorii cetățeni ai ei. Această carte de o neprețuită valoare, este la dispoziția oricărui doritor de a o avea fiind una din cărțile pedagogice care interesează și care poate fi aplicată de orice dascăl la școala care i s'a încredințat, pentru educarea tinerelor vlăstare ale neamului.

D. Ilescu Palanca

Plãtiți Abonamentul

Serbare școlară

În seara zilei de 9 Iunie a. c. s'a dat o serbare școlară în satul Valea-Copcii, jud. Mehedinți, începând dela ora 7 p. m.

Băieți și fete, precum și cărturari din satele vecine ne-au onorat cu prezența lor. Scena, împodobită cu scoarțe și pături alese da înfășurarea unui colț de țară, unde încă se mai păstrează câteva cule din portul național.

S'a executat în mod reușit piesa «Pe-aița nu se trece» de către elevii școlai, cari au fost pregătiți bine. S'au recitat poezii foarte serioase ca: «Scrisoarea unei orfane de războiu», «Orfanul de la Mărășești», «Orfanul», «Mămăliga, plugarul și cozonacul», «Cu răbdare și tun», «Luxul»—un dialog prin care se combate luxul.

S'au intonat câteva cântece pe două voci. Un ales program a fost executat apoi

INFORMAȚII

Din țară

A. S. R. Principele Nicolae. M. S. Regele Carol II, pentru și arăta dragostea Sa pentru marină și aviație, a numit pe A. S. R. Principele Nicolae, Cap al grupului de aviație pentru marina.

A. S. R. Principele Nicolae a fost numit prin decret regal și comandant «la suită» în: regimentul de gardă «Mihai Viteazul» a cărui proprietate a fost luată de M. S. Regele Carol II prin înalt o. din de zi.

Uniforma câșșirilor și trupeii acestui regiment va fi acela a infanteriei cu următoarele modificări: pelițe galbene și cămășula după modelul cămășii vechilor dorob. niși, iar pe contra epolet va purta «Coroana Regală» de metal alb pentru ofițeri și de metal galben pentru trupă.

Examen. Moștenitorul tronului A. S. R. Mihai, Voevod de Alba-Iulia, a dat Sãmbãta examen de cl. II primarã.

Examenul s'a dat în fața M. S. Regelui Carol II și a M. S. Elena în palatul de la Șosea. Voevodul a rãspuns precis și într'un mod distins la toate întrebãrile profesorilor cãt și la cele puse de M. S. Regele, dovedind înclinație mai ales pentru limba romãnã, geografie și matematicã.

Premiu La București s'a int-runit comisiunea pentru darea premiului național de prozã și poezie.

Au luat parte d nii Prof. N. Iorga, O. Goga, Liviu Rebreanu, I. Minulescu, I. Alexandru Brãtescu-Voinești, Cincinat Pavelescu foșșii laureați și d nii G. Murnu, M. Savel și d. ministru Costã chescu.

În urma discușiunilor s'a acordat premiul de poezie d-lui Nichitor Crãinic, iar premiul de prozã d lui I. Al. Basarabescu.

Moartea unui aviator. Luni după amiazã, s'a întâmplat pe aerodromul dela Pipera un accident de aviație, în care locotenentul Eugen Ștefãnescu, cãzãnd cu aeroplanul dela 1000 metri și a pierdut viața.

Aviatorul făcea exerciții de sboruri pe spate în vederea unui concurs de avioane de vãntãtoare care va avea loc în curãnd la Pipera.

Doamna Alistar. Din pricina belșugului de materie, lãsam la o parte, în nr. acesta, rãspunsul cãtre directoarea Alistar. Il pornim iar în nr. viitor.

Poate este și o faptã creșștineascã sã o mai lãsam sã rãmãnã, mai cu seamã acum la vreme de examene, când are alte griji. Deci îi acordãm pãșșuirea aceasta, pentru ca sã poatã înghite mai din plin cele viitoare.

Cãți pomi fructiferi avem. După o socoteala din 1927, în toatã țara se gãsesc 340.964 Hã. livezi, aparținãnd la 199.175 proprietari.

Din aceasta 203.321 Hã., sãnt livezi de pomi, iar 131.646 Hã., sãnt cu alte specii de arbori fructiferi. În Basarabia 15.409 Hã., sãnt cu pruni și 25.804 ha. cu alți pomi.

În toatã țara avem 48.361.996 pruni; 7.976.396 cireși și vișini; 7.813.918 meri și 3.411.239 peri; 3.625.292 nuci; 1.069.238 gutui; 994.078 zãzãri și 915.584 perșșici.

Producția acestor pomi în anul 1928 a fost de aproape 8 miliarde lei.

Moșãșș comunalã. Claudia Giandinct din comuna Puhoi, jud. Lãpușna, fiind în bisericã, la o slujba religioasã și avãd patima lumatului, n'a putut sã mai rabde, și-a aprins țigãrã chiar în bisericã de la o canãlã. Credincioșii s'au supãrat grozav și-au dat o numai decãt afãrã din bisericã. Prefectul județului aflãnd a hotãrãt ca moșãșșã fie numãdecãt înlaturatã din postul ce ocupa și a dat-o și în judecatã.

Multe mai auzi cãt mai trãești! Dar toate, din cauza slãbirii credinței în care trãim.

Bibliografii

«Cartea de aur» a tuturor Romãnilor de Dl. T. Baldwin, ediția patra, 15 pagini, pe hãrtie velinã. Prețul 10 lei.

O carte foarte bunã pentru tineret, cu șșop de moralizare și dezvoltarea sentimentului național. Cu toate cã e micã aceasã broșuricã prezintã prin felul cum e scrisã un deosebit interes, mai ales cã e însoțitã de o anecdotã instructivã și moralistã cãt și amuzantã: «Țãranul și Împãratul».

S'a tipãrit în trei ediții, în numãr foarte mare și s'a distribuit în diferite județe din țarã, atãt la școlai primare, cãt și secundare, dãndu-se ca premii elevilor—cãt și pentru pãtura sãteascã.

Prețul fiind foarte mic, n'ar trebui sã lipseascã nimãnu.

De cerut direct dela autor, Dl. T. Baldwin, Str. Fluierului Nr. 5, București, 4, sau la Redacția Ziarului «Cultura Poporului» Str. Regalã, 16.

Poșta Redacției

D-lui A. V. Holod Bihor. Am primit darea de seamã, mulțãmindu-vã. Dar o întrebare: Școala primarã din satul Holod a fãnut examenul de slãșșit de an Du-minica?

Dureros, dacã nu i se dã Duminiici respectul cuvenit. Sãnt atãtea zile de lucru când se poate ținea examenul. Dar, de; ca la noi, la nimenea.

APEL

Pãnã la o vreme am publicat un apel trimis de Comitetul Bisericii din «Ceardac», Slãnicul Moldovei. Dar din cauza cã prea puțini ne-au rãspuns la aceasã cãlduroasã cerere, n'am mai pus apelul.

Acum venim iarãși cu același cãldã rugãminte cãtre adevãrașș creșștini, ca sã sprijineascã acest Sf. Lãcaș al Domnului, distrus de furia rãzboiului, și sã trimitã ce pot și cãt vor, sã se termine de clãdit, cãci la autoritãți nu i nici o nãdejde, nu dau nimic.

Tot bunãtatea creșștinilor va duce la bun sfãșșit Sf. Lãcaș.

Bevevoitorii, vor trimite pe adresa gazetei «Cultura Poporului», Str. Regalã 16, București, sect. I., cu mențiunea pentru Biserica din «Ceardac», Slãnicul Moldovei.